

۴- راهبردهای یاددهی - یادگیری

۴/۱- پیش فرض‌ها

۴/۲- تلقی نسبت به معلم و مربی

۴/۳- تلقی نسبت به محیط یادگیری

۴/۴- تلقی نسبت به متربی

۴/۵- تلقی از مدیر مدرسه

۴/۶- اصول حاکم بر راهبردهای یاددهی - یادگیری

۴/۷- راهبردهای حوزه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و مهارت آموزی

۴/۸- راهبردهای آموزش از راه دور

۴/۱- پیش فرض‌ها

- ۴/۱/۱- فرایند یاددهی- یادگیری فرایندی است که طی آن، عناصر پنج‌گانه اهداف برنامه‌های درسی و تربیتی می‌تواند در عناصر چهارگانه و ساحت‌های گوناگون تربیت تحقق یابد.
- ۴/۱/۲- کلیه راهبردها، تصمیمات و اقدامات مربوط به فرایند یاددهی- یادگیری متریان بر اساس مبانی، اصول، اهداف برنامه درسی ملی و دلالت‌های آن استوار است.
- ۴/۱/۳- هر متربی فطرتاً یادگیرنده ای منحصر به فرد قلمداد می‌شود و یادگیری او در فرایندی مستمر و مادام‌العمر جریان می‌یابد.
- ۴/۱/۴- در فرایند یاددهی- یادگیری، اراده و انگیزه یادگیرنده نقش اساسی در ارتقاء یادگیری دارد.
- ۴/۱/۵- در فرایند یاددهی- یادگیری اگرچه محیط مورد توجه و تأکید قرار می‌گیرد، اما متربی تابع بی‌چون و چرا و مقهور محیط نیست، بلکه او آزادی و فرصت تصمیم‌گیری دارد و رابطه تعاملی با محیط یادگیری برقرار می‌کند، نه آن‌که در همه موارد برای وی تصمیم‌گیری شود.

۴/۲- تلقی نسبت به معلم و مربی:

- ۴/۲/۱- معلم و مربی الگو و اسوه اخلاقی، معنوی و علمی متربی است.
- ۴/۲/۲- معلم و مربی نقش راهنما و راهبری یادگیری را بر عهده دارد و متریان را با منابع یادگیری آشنا می‌کند.
- ۴/۲/۳- معلم و مربی زمینه ساز رشد عقلانی، ایمانی، علمی، عملی و اخلاقی متریان است.
- ۴/۲/۴- معلم و مربی، برنامه‌ریز درسی و تربیتی است.
- ۴/۲/۵- معلم و مربی فرصت‌های مناسب یادگیری را برای متریان فراهم می‌کند.
- ۴/۲/۶- معلم و مربی به اجرای فعالیت‌های یادگیری سازمان و جهت می‌دهد.
- ۴/۲/۷- معلم و مربی می‌کوشد تا موانع یادگیری را از سر راه یادگیرندگان بردارد و آن‌ها را به دانش‌آموزان معرفی کند.
- ۴/۲/۸- معلم و مربی خود یادگیرنده مادام‌العمر است.
- ۴/۲/۹- معلم و مربی یک پژوهشگر آموزشی و پرورشی است.

۴/۲/۱۰- معلم و مربی به سازماندهی فعالیت های گروهی و مشارکتی متربیان اهمیت می دهد.

۴/۲/۱۱- معلم و مربی به عنوان مهندس و مدیر کلاس و محیط یادگیری عمل می کند.

۴/۲/۱۲- معلمان و مربیان با راهبردهای یاددهی - یادگیری مؤثر و مناسب و درک شرایط خاص یادگیرندگان، تحقق اهداف کلی را مورد تأکید قرار می دهند.

۴/۲/۱۳- معلم و مربی عامل ایجادکننده انگیزه ی یادگیری در متربیان است.

۴/۲/۱۴- معلم و مربی متناسب با امکانات و محدودیت های ناشی از ویژگی های متربیان، ماهیت دروس، فضا، زمان و ... از انواع روش ها و راهبردهای فعال تربیت و تدریس استفاده می کند.

۴/۳- تلقی نسبت به محیط یادگیری :

۴/۳/۱- گرچه مدرسه و فضای آموزشی و پرورشی آن مانند: کلاس درس، کارگاه، آزمایشگاه، نمازخانه، مکان های ورزشی و نظایر آن به مثابه محیط های یادگیری پایه و اصلی به شمار می آید، ولی یادگیری صرفاً به محیط مدرسه منحصر نشده

و محیط های خارج از آن را مانند: فرهنگسراها، پژوهش سراهای دانش آموزی، مساجد، موزه ها، پارک های علم و فناوری، کانون های فرهنگی و تربیتی، فضاهای اردوگاهی، کتابخانه های عمومی، مراکز صنعتی و کشاورزی و موقعیت های طبیعی نیز در بر می گیرد.

۴/۳/۲- محیط یادگیری، محیطی منعطف، غنی و سازگار با نیازها، علایق و ویژگی های سنی متربیان است.

۴/۳/۳- محیط های یادگیری به گونه ای ایجاد و سازماندهی می شوند که مربیان و متربیان به سهولت بتوانند از انواع تجهیزات و امکانات مبتنی بر فناوری های آموزشی در فرایند یاددهی- یادگیری بهره مند شوند.

۴/۳/۴- محیط مدرسه خانه دوم متربیان تلقی می شود، به گونه ای که در آن فعالیت های یاددهی- یادگیری زمینه تحقق اهداف درسی و تربیتی را فراهم می کند و امکانات و تجهیزات آن در جهت تحقق «مدرسه زندگی» ساماندهی و مدیریت می شود.

۴/۳/۵- محیط یادگیری به گونه‌ای انتخاب و سازماندهی می‌شود که
متری بتواند با توجه به توانایی‌های خود و در زمان مناسب
به مجموعه هدف‌های مورد نظر تا سر حد کمال دست یابد.
۴/۳/۶- محیط‌های یادگیری باید برای متریان جذاب، دوست‌داشتنی،
نشاط آور و برانگیزاننده باشد.

۴/۴ - تلقی نسبت به متری :

۴/۴/۱ - متری در فرایند یاددهی - یادگیری نقش فعال داشته و خود
دانش‌ها، مهارت‌ها، نگرش‌ها و انگیزه‌های خویش را تعیین
می‌سازد.

۴/۴/۲ - در فرایند یاددهی - یادگیری، به قابلیت‌ها، تجربیات فراگیر
و ظرفیت‌های گوناگون یادگیرنده توجه می‌شود.

۴/۴/۳ - در فرایند یاددهی - یادگیری، یادگیرنده خودیادگیرنده
مادام‌العمر است که پیوسته در حال یادگیری می‌باشد.

۴/۴/۴ - در فرایند یاددهی - یادگیری، به تفاوت‌های فردی متریان
توجه می‌شود.

۴/۴/۵ - در فرایند یاددهی - یادگیری، از تمرین‌های آگاهانه و
گروهی برای تقویت و تثبیت آموخته‌ها استفاده می‌شود.

۴/۴/۶ - در فرایند یاددهی - یادگیری به رشد تفکر خلاق و تفکر
انتقادی یادگیرنده توجه می‌شود.

۴/۵ - تلقی از مدیر مدرسه :

۴/۵/۱ - مدیر مدرسه فردی متخصص و صاحب صلاحیت در حوزه مدیریت
آموزشی و پرورشی است.

۴/۵/۲ - مدیر رهبر آموزشی و تربیتی است.

۴/۵/۳ - مدیر مدرسه فردی فکور، مؤمن، متخلق و دارای سعه صدر است.

۴/۵/۴ - مدیر مدرسه در سازماندهی فعالیت‌های آموزشی و تربیتی از
اختیارات کافی برخوردار است.

۴/۵/۵ - مدیر مدرسه، در مقام راهنمای آموزشی و تربیتی به معلمان، مریان،
متریان و اولیای دانش‌آموزان در فرایند یاددهی - یادگیری کمک
می‌کند.

۴/۵/۶ - مدیر مدرسه مسئول برنامه‌ریزی آموزشی و پرورشی متریان برای
زمان رسمی آموزش و تربیت است.

۴/۵/۷ - مدیر مدرسه در کنار معلم، تسهیل‌کننده و زمینه‌ساز یادگیری است و
در این خصوص مسئولیت دارد.

۴/۵/۸ - مدیر تسهیل کننده موقعیت‌های آموزشی و پرورشی است. مدیر در اداره امور مدرسه و برقراری روابط صحیح، عاطفی و مثبت بین کارکنان و مربیان با متریان نقش دارد. وی باید با ایجاد کردن محیطی آکنده از صمیمیت موجب شود تا معلم با دلگرمی و آرامش به فعالیت‌های آموزشی و تربیتی ادامه دهد.

۴/۶ - اصول حاکم بر راهبردهای یاددهی - یادگیری:

۴/۶/۱ - راهبردهای یاددهی - یادگیری باید یادگیری را در عرصه‌های روابط انسان با خویش، خدا، خلق و خلقت - حول محور رابطه با خدا - تحقق بخشد.

۴/۶/۲ - راهبردهای یاددهی - یادگیری باید زمینه را برای خود راهبری در یادگیری، درک اهداف، یادگیری همیارانه و توانایی خود ارزش‌یابی فردی و گروهی فراهم سازد.

۴/۶/۳ - راهبردهای یاددهی - یادگیری باید زمینه تحقق اهداف یادگیری را در عناصر تفکر، ایمان، اخلاق، علم و عمل فراهم آورد.

۴/۶/۴ - راهبردهای یاددهی - یادگیری از یافته‌های علمی و معتبر بشری بهره می‌گیرد و اثر پذیری یادگیری دانش‌آموز را از زمینه‌های

محیطی فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی مورد توجه قرار می‌دهد.

۴/۶/۵ - راهبردهای یاددهی - یادگیری به حفظ توازن بین رویکرد فرایند مدار و نتیجه مدار توجه دارد.

۴/۶/۶ - فرایند یاددهی - یادگیری کوششی همیارانه است؛ لذا مربیان باید زمینه فعالیت‌های مشارکتی و گروهی را برای متریان فراهم کند.

۴/۶/۷ - مسئولیت یادگیری یادگیرنده فقط متوجه یادگیرنده و مربی نیست؛ بلکه خانواده و جامعه (رسانه‌ها، نهادهای اجتماعی و مذهبی) هم باید نقش مربوط به خود و هم‌سو با اهداف تعلیم و تربیت را ایفا کنند.

۴/۶/۸ - علاوه بر معلمان و مربیان، سایر کارکنان مدرسه در ایجاد زمینه برای کسب دانش‌ها، مهارت‌ها و نگرش‌های متریان نقش تعیین‌کننده‌ای دارند. بدین ترتیب، در برنامه درسی ملی فرض بر آن است که یاددهی - یادگیری کوششی همیارانه است؛ و مسئولیت عملکرد نهایی مربی فقط متوجه یادگیرنده و مربی

نیست؛ بلکه خانواده، مدرسه و جامعه هم نقش مربوط به خود را دارند.

۴/۶/۹- هر معلم و مربی در جایگاه خود باید آفریننده راهبردهای یاددهی- یادگیری باشد.

۴/۶/۱۰- راهبردهای یاددهی- یادگیری باید زمینه‌های رشد یادگیرنده را در ابعاد جسمی، عاطفی، عقلی، اخلاقی، معنوی و اجتماعی فراهم سازد.

۴/۶/۱۱- هر معلم و مربی باید مسیر حرفه‌گرایی را در تولید و کاربرد راهبردهای یاددهی- یادگیری در پیش گیرد.

۴/۶/۱۲- معلم و مربی در تولید و کاربرد راهبردهای یاددهی- یادگیری باید به دیدگاه‌ها، تجارب فردی، ارزش‌ها و باورهای متریان به مثابه منبع راهبردهای یاددهی- یادگیری توجه داشته باشد.

۴/۶/۱۳- راهبردهای یاددهی- یادگیری انتخاب شده از سوی معلم و مربی باید بر اساس عدالت، فرصت را برابر برای متریان فراهم آورد.

۴/۶/۱۴- معلم و مربی باید برای دستیابی به راهبردهای یاددهی- یادگیری اثربخش، از کمک‌های والدین، اولیاء مدرسه و سایر

عوامل آموزشی و غیرآموزشی، ذی‌نفعان و اعضای جامعه محلی بهره بگیرد.

۴/۶/۱۵- راهبردهای یاددهی- یادگیری تنها به کلاس درس و مدرسه محدود نمی‌شود و در مکان‌های دیگر مانند آزمایشگاه، کارگاه، میادین ورزشی و ... می‌تواند صورت گیرد.

۴/۶/۱۶- نهاد خانواده باید به عنوان شریک و پشتیبان مدرسه، زمینه مناسب را برای فعالیت‌های مربوط به تقویت و تثبیت آموخته‌های مدرسه فراهم آورد.

۴/۶/۱۷- راهبردهای یاددهی- یادگیری باید با ویژگی‌های جسمی، عقلی، عاطفی و اجتماعی متریان در هر یک از دوره‌ها و پایه‌های تحصیلی هم‌خوانی داشته باشد.

۴/۷- راهبردهای حوزه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و مهارت‌آموزی:

۴/۷/۱- ویژگی‌های آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و مهارت‌آموزی:

۴/۷/۱/۱- آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و مهارت‌آموزی با بازار کار باید ارتباط برقرار کنند.

۴/۷/۱/۲- آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و مهارت‌آموزی باید زمینه انتقال دانش و فناوری نوین را به عرصه‌های تولیدی فراهم آورد.

۴/۷/۱/۳- آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و مهارت‌آموزی باید از نظام‌ها و شیوه‌های متنوع آموزشی بهره‌مند شود.

۴/۷/۱/۴- در مقایسه با آموزش‌های عمومی، آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و مهارت‌آموزی باید از تغییر و تحول‌پذیری سریع‌تری برخوردار شود.

۴/۷/۱/۵- آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و مهارت‌آموزی باید مبتنی بر روش‌های جدید علمی و کاربردی باشد.

۴/۷/۱/۶- آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و مهارت‌آموزی باید در محیط‌های غنی علمی و دارای تجهیزات آموزشی مناسب و به‌روز انجام گیرد.

۴/۷/۲- رویکردهای آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و مهارت‌آموزی:

۴/۷/۲/۱- آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و مهارت‌آموزی به صورت رسمی و غیررسمی اجرا می‌شود و طیف گسترده‌ای از آموزش‌ها شامل آموزش‌های متوسطه فنی و حرفه‌ای و کاردانش و آموزش کاردانی علمی- کاربردی را در بر می‌گیرد.

۴/۷/۲/۲- برنامه آموزشی دانش‌آموزان شاخه نظری باید به گونه‌ای طراحی و اجرا شود که هر متربی در پایان دوره متوسطه، در

یکی از فعالیت‌های ساده فنی و حرفه‌ای متناسب با نیازها و علایق خود، مهارت کافی عملی را کسب کرده باشد.

۴/۷/۲/۳- در برنامه درسی فنی و حرفه‌ای رویکرد عام‌گرایی تأکید می‌شود، به گونه‌ای که در هر رشته تحصیلی، بر دانش‌ها، مهارت‌ها و نگرش‌های پایه مربوط به طیفی از رشته‌های تخصصی تأکید می‌شود.

۴/۷/۲/۴- برنامه‌ریزی و تولید مواد و رسانه‌های مرتبط با آموزش‌های کاردانش حتی‌المقدور باید متناسب با محیط‌های کار و حرفه و با مشارکت صاحبان حرفه‌ها و صنایع صورت پذیرد.

۴/۷/۳- زمینه‌های مورد نیاز برای اجرای آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و مهارت‌آموزی

۴/۷/۳/۱- دوره‌های آموزشی نوین برای ارتقاء دانش معلمان فنی و حرفه‌ای و مهارت‌آموزی برگزار شود.

۴/۷/۳/۲- دوره‌های آموزشی نوین در زمینه مشاوره شغلی و تحصیلی در مدارس فنی و حرفه‌ای و کاردانش برگزار شود.

۴/۷/۳/۳- مراکز مشاوره تحصیلی و شغلی و افزایش تعداد مشاوران در مدارس فنی و حرفه‌ای و کاردانش ایجاد شود.

۴/۷/۳/۴- انواع نرم‌افزارهای مناسب آموزشی در مدارس فنی و حرفه‌ای و کاردانش به کار رود.

۴/۷/۳/۵- بر آموزش و یادگیری زبان خارجه به منظور استفاده بهینه از اطلاعات و یافته‌های علمی در مدارس فنی و حرفه‌ای و کاردانش تأکید شود.

۴/۷/۳/۶- منابع و تجهیزات، متناسب با دنیای کاری به کار رود.

۴/۷/۳/۷- به تجدید ساختار استانداردهای آموزشی در آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و مهارت‌آموزی توجه شود.

۴/۷/۳/۸- نظام‌های اطلاع رسانی با تأکید بر استفاده از IT و ICT در مدارس فنی و حرفه‌ای و کاردانش توسعه داده شود.

۴/۷/۳/۹- بر تربیت نیروی انسانی کارآمد در سطوح مهارتی و سطوح میانی مدیریتی در مدارس فنی و حرفه‌ای و کاردانش تأکید شود.

۴/۷/۳/۱۰- از نظام‌های آموزشی چند رسانه‌ای و نرم‌افزارهای رایانه‌ای در مدارس فنی و حرفه‌ای و کاردانش به کار گرفته شود.

۴/۸- راهبردهای آموزش از راه دور

۴/۸/۱- برنامه درسی و تربیتی آموزش از راه دور باید زمینه دستیابی به حداکثر هدف‌های پیش‌بینی شده و صلاحیت‌های تعریف شده در برنامه درسی ملی را برای دانش‌آموزان فراهم سازد.

۴/۸/۲- برای تحقق برخی از اهداف برنامه درسی ملی در آموزش‌های از راه دور، باید برای دانش‌آموزان امکان بهره‌برداری از فضای آموزشی حضوری نیز فراهم شود.